

De Vries

De heer **Van Zijl** (PvdA): Voorzitter! Het is toch een beetje van tweeën één. Wij hebben suggesties aangedragen voor een debat. Ik respecteer dat de minister zegt: wij nemen dat mee en wij komen daar in het kabinetsstandpunt op terug. In die zin neem ik dus genoeg met zijn uitleg dat het niet hoffelijk zou zijn om voor het SER-advies uit met een groot verhaal daarover te komen. Dat moet dan echter ook q.q. gelden voor zijn collega van EZ. De kranten hebben vol gestaan met verhalen over het afschaffen van de verplichte pensionering en wat dies meer zij. Als de minister de Kamer serieus neemt, neemt hij ook afstand van die uitspraak.

Minister **De Vries**: Ik zal morgen nog eens aan de collega van EZ vragen wat zij precies gezegd heeft en wat zij daarmee bedoeld heeft. Ik ben echter niet de persoon die er zin in heeft om, als iemand iets zegt, daar meteen op te reageren. Ik zeg ook wel eens iets over het beleidsterrein van een ander. Nogmaals, ik zou dan ook zelf moeten gaan uitzoeken wat er precies gezegd is. Duidelijk is in ieder geval dat het nooit zo geweest kan zijn dat daarmee kabinetsbeleid is uitgedragen, want dat wordt in het kabinet geformuleerd. En u weet dat ik daar op dit gebied het voortouw bij heb. Als er straks een kabinetsstandpunt komt, dan zult u daar mijn handtekening onder zien. En als het een kabinetsstandpunt is, dan zal de minister van Economische Zaken het daar helemaal mee eens zijn. Nou, ik geloof dat dit weer een meevaller is voor de Kamer.

Het spijt mij erg dat ik de heer Wilders niet kan bevredigen. Ik zag hem ook nog neen schudden. Ik geloof evenwel dat het goed is om zelf over die verhoudingen na te denken. Ik hoop dat hij kan respecteren dat ik een wat rechtlijnige opvatting heb over deze zaak die nog in het bijzonder aangescherpt is door de belangstelling die de Kamer heeft voor een behoorlijke dialoog met anderen.

Mevrouw de voorzitter! Het zou kunnen zijn dat u zoekt naar een goed moment om mij het woord even te laten onderbreken.

De **voorzitter**: Ik wil u het woord niet ontnemen, maar het lijkt mij een goed moment om te schorsen voor de middagpauze.

De algemene beraadslaging wordt geschorst.

De vergadering wordt van 12.58 uur tot 13.45 uur geschorst.

□

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst die op de tafel van de griffier ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: Ik stel voor, dinsdag 7 december 1999 te stemmen over:

- a. de moties ingediend bij de Startnota ruimtelijke ordening, te weten:
- de motie-Van Gent over een doeltreffend sturings-, handhaving- en grondbeleid (26391, nr. 6);
 - de motie-Poppe over het verlagen van de grondkosten voor inbreilocaties (26391, nr. 7);
 - de motie-Poppe over de regiefunctie van de minister van Ruimtelijke Ordening (26391, nr. 9);
 - de motie-Van Middelkoop over het spoedig indienen van de vijfde nota ruimtelijke ordening (26391, nr. 10);
- b. de moties ingediend bij de Uitvoeringsnota klimaatbeleid, te weten:
- de motie-Crone c.s. over een systeem van verhandelbare groenestroomcertificaten (26603, nr. 5);
 - de motie-Klein Molekamp over het omvormen van de BSB tot een outputheffing (26603, nr. 6);
 - de motie-Klein Molekamp c.s. over een systeem van verhandelbare emissierechten (26603, nr. 7);
 - de motie-Klein Molekamp c.s. over energiebesparingsconvenanten met gemeenten en provincies (26603, nr. 8);
 - de motie-Van den Akker over het afzien van een generieke ombouw/overschakeling van kolen op gas (26603, nr. 9);
 - de motie-Van den Akker c.s. over zonne-energiesystemen (26603, nr. 10);
 - de motie-Van den Akker over

- brandstofdiversificatie (26603, nr. 11);
- de motie-Augusteijn-Esser c.s. over de kosten van het EPA (energieprestatieadvies) voor een particulier (26603, nr. 12);
- de motie-M.B. Vos over aanvullende voorstellen voor CO²-reductie (26603, nr. 13);
- de motie-M.B. Vos over milieukwaliteitseisen aan stroom (26603, nr. 14);
- de motie-M.B. Vos over minimumnormen voor elektrische apparaten (26603, nr. 15);
- de motie-M.B. Vos over de energieprestatiekeuring (26603, nr. 16);
- de motie-Poppe over verlaging van de rendementseis (26603, nr. 17);
- de motie-Poppe over verhoging van de energiebesparingsdoelstelling voor de industrie (26603, nr. 18);
- de motie-Poppe over zuiniger personenauto's (26603, nr. 19);
- de motie-Poppe over energiezuinige huishoudelijke apparaten (26603, nr. 20);
- de motie-Poppe over een projectmatige aanpak van energiebesparing (26603, nr. 21);
- de motie-Van der Staaij over de realisatie van de klimaatbeleidsoelstellingen (26603, nr. 22);
- de motie-Van Middelkoop c.s. over ratificatie van het Kyoto-protocol (26603, nr. 23);
- de motie-Van Middelkoop over het vervangen van de inzet van kolen door aardgas (26603, nr. 24);

- c. de begroting van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties met de bijbehorende moties, te weten:
- de motie-Van der Hoeven over de Kaderwet bestuur in verandering (26800-VII, nr. 4);
 - de motie-Rietkerk over zelfregulerende activiteiten van burgers (26800-VII, nr. 6);
 - de motie-De Cloe over een experimenteerwet jeugd in de stad (26800-VII, nr. 7);
 - de motie-Scheltema-de Nie c.s. over rol en positie van de Eerste Kamer (26800-VII, nr. 8);
 - de gewijzigde motie-Rietkerk over het jeugd- en stedenbeleid (26800VII, nr. 9);

- d. de moties ingediend bij het notaoverleg over het integratiebeleid, te weten:
- de motie-Noorman-den Uyl over taallessen (26800-VII, nr. 13);
 - de motie-Verburg over taalonderwijs aan oudkomers (26800-VII,

Voorzitter

nr. 14);

- de motie-Verburg c.s. over sectoradviseurs minderheden (26800-VII, nr. 15);
- de motie-Verburg c.s. over de inschakeling van ouderenadviseurs (26800-VII, nr. 16);

e. de moties ingediend bij het notaoverleg Ruimtelijk economisch beleid, te weten:

- de motie-Witteveen-Hevinga c.s. over experimenten met corridors (26570, nr. 2);
- de motie-Witteveen-Hevinga over de ontwikkeling van een samenhangend sectoroverschrijdend instrumentarium (26570, nr. 3);
- de motie-Voûte-Droste c.s. over de aanpak van knelpunten (26570, nr. 4);
- de motie-Voûte-Droste/Van Walsem over een vertaling van de beleidsuitgangspunten in een actieplan (26570, nr. 5);
- de motie-Stroeken over de investeringslimiet voor projecten in Twente en Limburg (26570, nr. 6);
- de motie-Van Dijke/Van Walsem over de ontwikkeling van een nationaal zeehavenbeleid (26570, nr. 7);
- de motie-Rabbae over een stimuleringsregeling vestigingsbeleid (26570, nr. 8);
- de motie-Rabbae over nieuwe ruimtes ten behoeve van economische activiteiten (26570, nr. 9);

f. de moties voorgesteld bij het debat over de Staat van de Europese Unie, te weten:

- de motie-Karimi over Turkije (26580, nr. 11);
- de motie-Karimi over het opnemen van een co-decisieregeling voor fiscale zaken in het verdrag (26580, nr. 12).

Ik stel voor, te behandelen op donderdag 9 december bij het begin van de vergadering:

- de verslagen van de commissie voor de Verzoekschriften (26851, nrs. 13 t/m 18).

Ik stel voor, aan de orde te stellen in de vergaderingen van 14, 15 en 16 december 1999:

a. de Najaarsnota 1999 (26899), met maximumspreektijden van 15 minuten voor de fracties van de PvdA en de VVD, 13 minuten voor de fractie van het CDA, 10 minuten voor de fracties van D66 en GroenLinks, 7

minuten voor de fractie van de SP en 5 minuten voor de overige fracties;

b. de suppletore begrotingen samenhangende met de Najaarsnota, te weten de wetsvoorstellen:

- Wijziging van de begroting van de uitgaven en ontvangsten van de Hoge Colleges van Staat en Kabinet der Koningin (II) voor het jaar 1999 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (26907);
- Wijziging van de begroting van de uitgaven en ontvangsten van het Ministerie van Algemene Zaken (III) voor het jaar 1999 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (26908);
- Wijziging van de begroting van de uitgaven en ontvangsten van Koninkrijksrelaties (IV) voor het jaar 1999 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (26909);
- Wijziging van de begroting van de uitgaven en ontvangsten van het Ministerie van Buitenlandse Zaken (V) voor het jaar 1999 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (26910);
- Wijziging van de begroting van de uitgaven en ontvangsten van het Ministerie van Justitie (VI) voor het jaar 1999 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (26911);
- Wijziging van de begroting van de uitgaven en ontvangsten van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (VII) voor het jaar 1999 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (26912);
- Wijziging van de begroting van de uitgaven en ontvangsten van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (VIII) voor het jaar 1999 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (26913);
- Wijziging van de begroting van de uitgaven en ontvangsten van het Infrastructuurfonds voor het jaar 1999 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (26914);
- Wijziging van de begroting van de uitgaven en ontvangsten van de Nationale Schuld voor het jaar 1999 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (26915);
- Wijziging van de begroting van de uitgaven en ontvangsten van het Ministerie van Financiën voor het jaar 1999 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (26916);
- Wijziging van de begroting van de uitgaven en ontvangsten van het Ministerie van Defensie voor het jaar 1999 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (26917);
- Wijziging van de begroting van de uitgaven en ontvangsten van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer voor het jaar 1999 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (26918);
- Wijziging van de begroting van de uitgaven en ontvangsten van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat voor het jaar 1999 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (26919);
- Wijziging van de begroting van de uitgaven en ontvangsten van het Ministerie van Economische Zaken voor het jaar 1999 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (26920);
- Wijziging van de begroting van de uitgaven en ontvangsten van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij voor het jaar 1999 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (26921);
- Wijziging van de begroting van de uitgaven en ontvangsten van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid voor het jaar 1999 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (26922);
- Wijziging van de begroting van de uitgaven en ontvangsten van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (XVI) voor het jaar 1999 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (26923);
- Wijziging van de begroting van de uitgaven en ontvangsten van het Landbouw-Egalisatiefonds, Afdeling A, voor het jaar 1999 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (26924);
- Wijziging van de begroting van de uitgaven en ontvangsten van het gemeentefonds voor het jaar 1999 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (26925);
- Wijziging van de begroting van de uitgaven en ontvangsten van het provinciefonds voor het jaar 1999 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (26926);
- Wijziging van de begroting van de uitgaven en ontvangsten van het Fonds economische structuurversterking voor het jaar 1999 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (26927);
- Wijziging van de begroting van de uitgaven en ontvangsten van het Spaarfonds AOW voor het jaar 1999 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (26928);

Voorzitter

c. het debat inzake de Europese top te Helsinki, met maximumsprek-tijden van 10 minuten voor de fracties van de PvdA, de VVD en het CDA, 7 minuten voor de fracties van D66 en GroenLinks en 5 minuten voor de overige fracties.

Op verzoek van de vaste commissies voor Justitie en voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties stel ik voor, de wens te kennen te geven dat de bij brief van 19 november 1999 overgelegde ontwerpbesluiten Unieverdrag (23490, nr. 144) de uitdrukkelijke instemming van deze Kamer behoeven.

Overeenkomstig de voorstellen van de voorzitter wordt besloten.

De **voorzitter**: Het Presidium heeft de heer H.W. Bakker met ingang van 1 december benoemd tot Directeur Bedrijfsvoering. Ingevolge gemaakte afspraken zal de beëdiging plaatsvinden in de Kamer.

Ik stel voor, die beëdiging aanstaande dinsdag te laten plaatsvinden.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer De Wit.

De heer **De Wit** (SP): Mevrouw de voorzitter! De SP-fractie heeft onlangs vernomen dat de NAM al enkele jaren geleden een vergunning heeft aangevraagd voor het houden van proefboringen naar gas in een gebied waar ook het nationale park De Biesbosch deel van uitmaakt. Voorzover wij weten, is over die aanvraag nog niet beslist. Wij zouden graag een brief ontvangen van de ministers van Economische Zaken en van VROM, waarin opheldering wordt gegeven over de status van de aanvraag en waarin de Kamer voorts geïnformeerd wordt of er soortgelijke aanvragen zijn voor mijnbouwactiviteiten in of onder nationale parken en de criteria die daarbij worden aangelegd. Wij zouden die brief graag ontvangen voor het debat over de boringen in de Waddenzee dat volgende week wordt gehouden.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit gedeelte van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde is de voortzetting van de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (XV) voor het jaar 2000 (26800-XV);**
- **het wetsvoorstel Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Spaarfonds AOW voor het jaar 2000 (26800-E).**

De algemene beraadslaging wordt hervat.

□

Minister **De Vries**: Mevrouw de voorzitter! Er zijn vragen gesteld over de sluitende aanpak. Mevrouw Verburg vroeg in dit verband naar de resultaatmeting. Ik heb daar in algemene zin al iets over gezegd in eerste termijn. Wij hebben de sluitende aanpak dit jaar opgestart en daarbij voorrang gegeven aan beginnen en niet afwachten tot de monitor klaar is. Monitoren neemt immers veel tijd in beslag. Dus daar wordt hard aan gewerkt. Ik heb al aangegeven dat er een proces in gang is gezet om te komen tot een veel betere informatievoorziening op alle terreinen van activerend arbeidsmarktbeleid.

Mevrouw Van Gent heeft gevraagd op welke wijze binnen de sluitende aanpak aandacht wordt besteed aan de langdurig werklozen. Hierover zijn al veel stukken aan de Kamer gestuurd. Ik noem de uitbreiding van de ID-banen en het inzetten van inkoopmiddelen – voorheen was er sprake van een verplichte inkoop bij de arbeidsvoorziening – door gemeenten en UVI's. Het is daardoor mogelijk om de aanbesteding op specifieke bestanden te richten. Verder is er het ESF-budget, waarin geen schot komt tussen de activiteiten voor nieuwe instroom en de instroom voor langdurig werklozen, zodat wij aan de hand van de actuele ontwikkelingen op de arbeidsmarkt in staat zijn om ervoor te zorgen dat het geld daar wordt ingezet waar dit het meest noodzakelijk is.

Gesprekken met de arbeidsvoorziening in het kader van de begroting voor volgend jaar richten zich met name op de groep langdurig

werklozen. Wij hebben afgesproken dat alle gemeentelijke bestanden doorgelicht zullen worden om te bezien of op basis van het huidige inzicht en de middelen daarbij, een gerichte inspanning kan worden geleverd.

Mevrouw **Verburg** (CDA): Voorzitter! De minister heeft aangegeven dat hij het starten van de sluitende aanpak plaatst boven monitoring. Wat gebeurt er met mensen waarvan nu al bekend is dat zij snel wegzakken? Ik heb gesproken over het geschatte aantal van 10.000 jongeren en over mensen met een niet zo'n sterke positie op de arbeidsmarkt die na plaatsing vrij vlot weer wegzakken. Wanneer wordt er wel gemonitord? Kan de minister aangeven wat er gebeurt met de jongeren die erbuiten vallen of met degenen die via de sluitende aanpak worden geplaatst, maar na korte tijd hun baan weer verliezen?

Minister **De Vries**: De monitoring zal in de loop van volgend jaar operationeel worden. Over de groep van 10.000 jongeren is in de commissie van gedachten gewisseld. Ik heb toen aangegeven wat de opbouw is van deze groep, waarvan overigens nog een onderverdeling is te maken. Wij hebben gesproken over de AMA's en jongeren met een persoonlijke problematiek waardoor het onwaarschijnlijk is dat zij goed kunnen meekomen in de arbeidsmarktgerichte sluitende aanpak. Er is de problematiek van de zwerfjongeren, die zich voor enige tijd aan elke discipline onttrekken. Dat komt op die leeftijd wel vaker voor. Ik kan mij ook nog wel voor de geest halen dat die gedachte op die leeftijd opkomt. Voor deze groepen zijn andere trajecten nodig. Via de sluitende aanpak, die heel direct is bedoeld om mensen een kans te bieden op de arbeidsmarkt, kan deze groep niet geholpen worden. Voor een deel zal het ministerie van VWS zich, met de daarvoor benodigde trajecten, intensief daarmee bemoeien. Enkele maanden geleden heeft het kabinet extra geld beschikbaar gesteld voor de aanpak van deze problematiek. Daarbij is ook de problematiek aan de orde van het voortijdig schoolverlaten. Door een flinke intensivering op dat punt – de Kamer heeft hierover met minister Hermans en staatssecretaris Adelmund gesproken – wordt ernaar